

ДОКЛАД

НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ, МАТЕМАТИКА И
ИНФОРМАТИКА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ФИЗИОЛОГИЯ НА ЖИВОТНИТЕ И ЧОВЕКА“
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 4.3 БИОЛОГИЧНИ НАУКИ,
ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ
4. ПРИРОДНИ НАУКИ, МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА
ПРИ „ИНСТИТУТ ПО БИОЛОГИЯ И ИМУНОЛОГИЯ НА РАЗМНОЖАВАНЕТО“
(ИБИР) „АКАДЕМИК КИРИЛ БРАТАНОВ“
ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Уважаема г-жо Председател на АС,

Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторската програма „**Физиология на животните и човека**“ от професионално направление 4.3 Биологични науки, в **Институт по биология и имунология на размножаването (ИБИР), БАН**

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО, чл. 13, ал. 8, т. 5 и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА**
 - II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ**
 - III. ОСНОВНИ ЧИСЛОВИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТИТЕ**
 - IV. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10. 2016 Г.**
 - V. SWOT АНАЛИЗ**
 - VI. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ**
-
- ПРИЛОЖЕНИЯ**

В настоящия доклад са използвани следните съкращения:

- БАН – Българска академия на науките
- ЗВО – Закон за висшето образование
- ЗРАСРБ – Закон за развитие на академичния състав в Република България
- ИБИР – Институт по биология и имунология на размножаването
- МОН – Министерство на образованието и науката
- НАОА - Националната агенция за оценка и акредитация
- НАЦИД – Национален център за информация и документация
- НЖ – Научно жури
- НИКТБ - Научна инфраструктура по клетъчни технологии в биомедицината
- НСРНИРБ - Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България
- НС – Научен съвет
- ОНС – образователна и научна степен
- ОС – Общо събрание на учените
- ПМС – Постановление на Министерския съвет
- ППЗРАСРБ – Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Република България
- ПНЗ - Първично научно звено
- ФЖЧ – Физиология на животните и човека
- ФНИ – Фонд за научни изследвания

ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

В таблицата са посочени основните етапи на процедурата:

№	Решения	Номер и дата на протокол/ дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Пр. № 15/27.05.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на експертната група от АС: 1. проф. дбн Елена Иванова Георгиева, ИФРГ-БАН – ръководител на ЕГ. 2. доц. д-р Елена Димитрова Ташева-Терзиева – Софийски университет „Св. Климент Охридски“ - член на ЕГ. 3. докторант Радиана Николаева Николова – Институт по молекулярна биология „Акад. Румен Цанев“ при БАН – член на ЕГ. Наблюдаващ процедурата член на ПКПНМИ: доц. д-р Милен Пейчев Тодоров	Пр. № 4/24.02.2022 г.
3.	Извършени срещи на ЕГ в ИБИР	17.06.2022 г. онлайн в платформа Zoom*
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКПНМИ	Пр. № 31/28.11.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПКПНМИ и изпращането му до ИБИР	Пр. № 33/19.12.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПД НАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПКПНМИ предоставя доклада на АС	

* Срещите с ръководството, докторантите и ръководителите им, както и с потребители на кадри, бяха проведени в електронна среда. Проверката на изпълнението на критериите за акредитация на докторска програма „Физиология на животните и човека” бе извършена на основата на представените от ИБИР на БАН документи в НАОА и на основата на допълнително изискани данни от експертната група.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Обучението по образователната и научна степен „Доктор” по научна специалност „Физиология на животните и човека” от професионално направление 4.3 Биологически науки в Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания (ИБИР) при Българска Академия на Науките (БАН) е акредитирана на заседание, проведено на 14.03.2016г.

ИБИР-БАН е получил акредитация за докторска програма „Физиология на животните и човека” от **Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика към НАОА на 14.03.2016 г.** и има право да провежда обучение за ОНС „Доктор” по програмата „Физиология на животните и човека” на основание **оценка 9.34 (девет цяло и тридесет и четири стотни)**, съгл. чл. 79 (1) от ЗВО. **Срокът на валидност на програмната акредитация е шест години**, съгл. чл. 79 (4) от ЗВО до 14.03.2022 г.

Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика формулира една препоръка:

1. Да се стимулира публикуването на резултатите на докторантите в реферирани и индексирани научни списания. Срок: постоянен

През изминалия акредитационен период в ИБИР – БАН по ДП „Физиология на животните и човека“, са се обучавали 11 докторанта: защитили докторанти - 4 бр.; отчислени с право на защита - 3 бр.; текущи - 2 бр.; прекъсната докторантура - 1 бр.

За акредитационния период докторантите по ДП „Физиология на животните и човека“ са публикували 24 научни статии, 17% от които в чуждестранни издания и 83% в български списания и сборници от конференции. Публикациите в списания с импакт фактор или импакт ранг са 7 (29%) - четири в Доклади на БАН и по една в *Acta Medica Bulgarica*, *Polish Journal of Veterinary Sciences* и *Veterinarski arhiv*.

През периода докторантите по специалността имат 32 участия с доклади и постери на научни форуми, от които 10 международни и 10 национални.

Препоръката се приема за изпълнена.

III. ОСНОВНИ ЧИСЛОВИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТИТЕ

Количествените данни за докторска програма „Физиология на животните и човека“ на ИБИР при БАН през периода на акредитация са следните:

1	Обучавани докторанти	11
2	Новозачислени, в т.ч.:	4
	Редовна форма на обучение	2
	Задочна форма на обучение	1
	На самостоятелна подготовка	1
3	Защитили докторанти	5
4	Отчислени, в т.ч.:	4
	С право на защита	3
	Без право на защита	1
5	Обявени конкурси за прием на докторанти, в т.ч.:	4
	2016 г.	-
	2017 г.	1
	2018 г.	1
	2019 г.	1
	2020 г.	1

IV. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „ВУ или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на обучението по докторската програма“

Обучението на докторантите по „Физиология на животните и човека” (ФЖЧ) се провежда в съгласие с нормативната уредба. ИБИР-БАН предоставя публичен достъп до информацията относно правилата, процедурите, мерките и средствата, прилагани за осигуряване, управление и оценяване на качеството на учебната, научноизследователската и административната си дейност чрез официалната уеб страница на института: www.ibir.bas.bg. Обучението по докторските програми, включително „Физиология на животните и човека” в ИБИР-БАН, се провежда в пълно съответствие със съвременните тенденции в науката и технологиите. На докторантите се осигурява възможност: да посещават избрани курсове към Докторантското училище при Центъра за обучение на БАН, както и такива в различни ВУЗ-ове; да участват в семинари, конференции и други научни форуми в България и чужбина; да използват формите на академичната мобилност; да участват в научноизследователски проекти на Института.

В ИБИР-БАН са създадени условия на най-високо ниво на обучение на докторанти по докторската програма ФЖЧ. Съгласно законовите изисквания, ИБИР има право и извършва обучение в редовна и задочна докторантура по държавна поръчка, както и в докторантура на самостоятелна подготовка. Като постоянно научно звено на БАН, заявяването и утвърждаването на докторантури по държавна поръчка за ИБИР се осъществява чрез Центъра за обучение на БАН. Център за обучение при БАН – Българска академия на науките (bas.bg) Заявките се обсъждат и приемат от Научния съвет на Института. Обявяването на приема на докторанти става чрез „Държавен вестник”, както и на интернет страниците на Центъра за обучение при БАН и на Института. Конкурсите се провеждат съгласно законовите нормативни уредби и специфичните изисквания за БАН и ИБИР. Състоянието на учебната документация се следи от ръководството на Института чрез научния секретар и отдел „Човешки ресурси“. Всички въпроси, засягащи обучението на докторантите, се обсъждат и приемат от Научния съвет, а когато се изисква – и от Общото събрание на учените в ИБИР-БАН. Научният ръководител осъществява пълен индивидуален контрол над цялостното обучение на докторанта, докато колективният контрол върху изпълнение на индивидуалния план на обучение на докторанта се упражнява от ръководителя и от НС на Института.

1.1.1.

От представения доклад-самооценка и от проведените срещи с ръководството на ИБИР, с докторантите, ЕГ се убеди, че Институтът е изградил и поддържа много добра институционална политика за осигуряване на подготовката на квалифицирани кадри по „Физиология на животните и човека”. Регламентирани са условията на контрол и проследяване работата на докторантите, съгласно индивидуалните им учебни планове, като съответните протоколи се архивират в деловодството на ИБИР. В обучаващото звено съществува тясна връзка между научноизследователската дейност на преподавателите и обучението по докторската програма ФЖЧ. Хабилитираните преподаватели от ИБИР с

компетентност или квалификация по ФЖЧ провеждат научни изследвания в областта на фундаменталната и клинична физиология, физиология на размножаването при животните и човека, невроендокринна регулация на половия цикъл, неврофизиология, физиология на клетъчно и тъканно ниво. В последните години в ИБИР активно се работи в областта на стволовите клетки и възможността чрез използването им да се моделират различни физиологични процеси. Темите на разработваните докторантури са в посочените направления.

В БАН е разработена Стратегия за развитие 2018-2030, която отразява мисията, научните цели и посоки за развитие на Академията. Обучението на докторанти в ИБИР-БАН се провежда в съответствие с нея, както и с действащата нормативна уредба.

1.1.2.

Подготовката на докторантите в ИБИР-БАН се извършва съгласно всички приети и обнародвани закони с ПМС, правилници и наредби за тяхното приложение в Република България, условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации; Принципи за иновативно обучение на докторанти, утвърдени от Съвета на министрите на ЕС; закон за БАН и закон за кредитиране на студенти и докторанти.

Като постоянно научно звено на БАН, ИБИР извършва подготовката на докторанти в съответствие с правилниците и стандарти на БАН и на самия Институт, включващи Устав на БАН; Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН; Правилник за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет при БАН; Решения на Академичния съвет на Центъра за обучение на БАН; Система за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН; Правила за разпределение на средствата за допълнителни стипендии на докторантите в редовна форма на обучение в БАН; Правилник за разпределение, разходване и отчитане на субсидията за издръжка на обучението на докторантите в БАН; Критерии за оценка на положително атестираните редовни докторанти в ИБИР.

Контролът за съответствието на учебната документация, правилниците и стандартите на ИБИР се осъществява оперативно от научния секретар и администрацията на Института и се контролира от Научния съвет и ОС на учените на ИБИР, както и от ЦО при БАН. Учебната документация се намира в личните досиета на докторантите, които се съхраняват в звено „Човешки ресурси” на електронен и хартиен носител и в текущия архив на Института. Документацията по подготовката на докторанти се обновява своевременно, като се отчитат промените в правната рамка, регламентирана в действащите нормативни актове, както и мнението на докторантите и техните ръководители. Те имат възможност да изразяват своята позиция и да правят предложения за промени както текущо, така и по време на провежданите ежегодно срещи между тях и ръководството на Института, а също така и на тези, организирани с ръководството на Центъра за обучение при БАН.

Обучението на докторантите се извършва по индивидуални учебни планове (ИУП), които целят добиването на умения за оформяне на научни доклади и публикации; усвояване на съвременни методи и прилагането им в научните изследвания; участие в общите образователни форуми, провеждани от ЦО при БАН и от ИБИР за всички докторанти, както и в научни форуми, подбрани индивидуално, съвместно с научните им ръководители.

В ИБИР-БАН има действаща система за управление на качеството на учебния процес, подкрепена със съответната документация и правила за прилагането ѝ. През акредитационния период не са осъществявани вътрешни одити. Ръководството на ИБИР приема ежегодните атестации на докторантите за вътрешни одити.

1.1.3.

Предметът на изследване на ИБИР-БАН е уникален на национално ниво и е насочен към разрешаване на медико-биологични задачи, свързани с репродуктивното здраве, оптималното използване и възстановяване на природните ресурси и подобряване качеството на живот. Това са проблеми с важно социално значение не само за отделния индивид, но и за цялото общество. В института са създадени условия на най-високо ниво за обучение на докторанти по докторската програма „Физиология на животните и човека”, която е съставена на базата на инструкциите на ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за устройството и дейността на ИБИР. Научната тематика на докторантурите по „Физиология на животните и човека” в ИБИР е насочена основно към фундаментални и научно-приложни изследвания в областта на репродуктивната и регенеративната биология. В своята цялост те са в областта на едни от главните обществени проблеми – развитие на природните ресурси, репродуктивно здраве и качество на живот. Налице е пълно съответствие между спецификата на докторската програма по „Физиология на животните и човека” и академичната среда в ИБИР-БАН.

В момента в Института работят 1 професор и 3 доценти с квалификация по научната специалност „ФЖЧ” и още 15 хабилитирани лица с компетентност да ръководят докторанти в тази област (3 професори и 12 доцента). През отчетния период в ИБИР един професор със специалност ФЖЧ е пенсиониран през 2020 г., един професор е хабилитиран през 2021г. Има 3 главни асистенти с квалификация по специалността. Броят на обучаваните докторанти по ФЖЧ за периода на акредитацията е 11 а броят на успешно защитили за периода на акредитацията е 5 и 1 защитил на 9 май 2022г., извън периода на акредитацията. Броят на незащитилите, но отчислените с право на защита докторанти по ФЖЧ за периода на акредитацията е 3 (един от тях е защитил на 9 май 2022 г.). Една докторантка се обучава в момента (в срок), една докторантура е прекъсната поради преминаване на докторанта на нова месторабота.

Основен механизъм за осъществяване на взаимовръзката между изследвания и обучението е включването на докторантите в научноизследователски дейности. Те участват в разработвани в Института национални и международни проекти, което им дава възможност да добият знания и опит за работа в научни колективи, в които има утвърдени изследователи, както от Института, така и от чужбина. В ИБИР за периода на акредитацията в направление ФЖЧ се разработват 70 проекта (включително международни). Докторантите са част от научните колективи, които работят по реално действащи и финансирани проекти, което е възможност за изработване на дисертационните им трудове. Докторантите работят пряко за осъществяването на текущите планове по научната дейност на ИБИР, като участват в колегиуми, конференции и конгреси със собствени презентации и доклади и придобиват опит за публикуване в реферирани специализирани списания; имат и непрекъснат достъп до съвременни информационни бази от данни (SCOPUS, Web of Science и др.), за които Институтът има абонамент.

Липсват анкетни карти за анонимно отчитане мнението на докторантите и студентите относно качеството на обучение, техните очаквания за учебните дисциплини, преподавателите и служителите, както и на потенциалните потребители.

1.1.4.

В ИБИР-БАН е възприета академичната почтеност като стратегически приоритет на институционално равнище. Добрите норми за поведение и професионални взаимоотношения са формализирани в Етичен кодекс на БАН, който стимулира развитието и утвърждаването на моралните принципи в отношенията между учени, специалисти, служители и докторанти. Чрез документа се регламентират основните норми, които

академичният състав, служителите и обучаваните трябва да съблюдават при своята дейност: законност, недопускане на дискриминация под каквато и да е форма, честност и почтеност, безпристрастност, компетентност и отговорност и др. Етичният кодекс на БАН е съобразен с Хартата и Кодекса на европейските учени, към чиято общност БАН официално е декларира своята принадлежност. Пряката отговорност за контрола върху спазването на академичните свободи, превенцията и санкционирането на академични измами и дискриминационни прояви е съсредоточена в Комисия по етика на БАН. Създаването и управлението на интелектуалната собственост и отношенията между ИБИР-БАН и академичният състав и докторантите се регламентират в „Правилник за защита на интелектуална собственост”, разработен от БАН в сътрудничество с Центъра по иновации на БАН.

През периода на акредитация не е имало прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство при обучението на докторантите по програмата ФЖЧ. Няма изработени процедури за проверка на оригиналността и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Резултати от проверката по критерий 1.:

1.1.1. Докторската програма по „Физиология на животните и човека“ в „Институт по биология и имунология на размножаването“ (ИБИР) „Академик Кирил Братанов“ е организирана в съответствие с мисията, предмета на дейност и научните приоритети на института. Политиката за осигуряване на качеството на обучение на докторантите се осъществява на основата на актуалното национално законодателство и по ясно формулираните правилници на БАН и на института, Правилник за прилагане на ЗРАСРБ в ИБИР. В БАН е разработена Стратегия за развитие 2018-2030, която отразява мисията, научните цели и посоки за развитие на Академията. Обучението на докторанти в ИБИР-БАН се провежда в съответствие с нея, както и с действащата нормативна уредба.

1.1.2. Обучението на докторантите се извършва по индивидуални планове, които се изготвят заедно с научния им ръководител и отразяват съвременното развитие и постиженията на Института в областта. Включват се съвместни изследвания на ръководителя им и други учени в ИБИР и Институт на БАН. Контролът на развитието и постиженията на докторантите се осъществява на секционни съвети и редовните отчетни срещи на докторантите пред Научния съвет на Института.

Липсват анкетни карти за анонимно отчитане мнението на докторантите и студентите относно качеството на обучение, техните очаквания за учебните дисциплини, преподавателите и служителите, както и на потенциалните потребители

Не се осъществяват планирани вътрешни одити.

1.1.3. Научната дейност на обучаващата институция напълно съответства на научната област, в която се осъществява обучението. Обучението по докторската програма се осъществява по ИУП на докторанта, разработен съвместно с научния му ръководител. В ИБИР-БАН работят 1 професор и 3 доценти с квалификация по научната специалност „Физиология на животните и човека” и още 15 хабилитирани лица с компетентност. Насърчава се участието на докторантите в научни форуми, в национални и международни проекти. За периода на акредитация в института и включ. по ДП „Физиология на животните и човека” се разработват 70 проекта (включително международни).

1.1.4. Контролът върху спазването на академичните свободи, превенцията и санкционирането на академични измами и дискриминационни прояви е съсредоточен в Комисията по етика на БАН. Създаването и управлението на интелектуалната собственост и отношенията между ИБИР-БАН и академичният състав и докторантите се регламентират в „Правилник за защита на интелектуална собственост”, разработен от БАН в сътрудничество с Центъра по иновации на БАН. Ангажимент на Научното жури е да се произнесе по оригиналността на дисертационния труд и липса на елементи на плагиатство в него. Добрите

норми за поведение и професионални взаимоотношения са формализирани в Етичен кодекс на БАН, който е съобразен с Хартата и Кодекса на европейските учени.

През периода няма регистрирани прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство. Няма изработени процедури за проверка на оригиналността и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите”

Критерий 2.1. „Научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни”

Разработването, усъвършенстването и контрола на провеждането на докторантските програми се осъществява от Научния съвет на Института. Напредъкът на докторантите се оценява на редовни секционни срещи и заседания на Научния съвет. Обучението на докторантите се осъществява от хабилитирани лица с натрупан значителен опит в научноизследователската работа по физиология на животните и човека. При внасянето на предложения за дисертационен труд се вземат под внимание отзивите на представителите на бизнеса, които са евентуални работодатели на докторантите, и с които учените от ИБИР имат изградени устойчиви професионални взаимоотношения.

2.1.1.

Обучението на докторантите в ИБИР се провежда по специално разработени учебни програми от Центъра за обучение към БАН, курсове за езикова подготовка и компютърна обработка на резултати и др., носещи определен брой кредити, както и представяне пред общоинститутски тематични семинари, участие в секционни дискусии, научни конференции у нас и в чужбина (също носещи кредитни точки). ИБИР в качеството си на ПНЗ осъществява процедури за одобряване, наблюдаване и обновяване на документацията за прием и обучение на докторанти.

Докторската програма се представя с ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейности, обвързани с докторската програма. Досието на всеки Докторант, зачислен по ДП „Физиология на животните и човека”, включва набор от документи с разписани цели на програмата, описание на получаваната квалификация, описание на професионалните компетенции, получавани след защитата на дисертацията. Обучението на докторантите се осъществява от хабилитирани лица с натрупан значителен опит в тази област, владеещи редица класически и съвременни методи в експерименталната работа.

Необходимата документация за обучението на докторантите по докторската програма се обсъжда и приема на заседания на секциите и на НС на ИБИР. Обучението се провежда в спазване на законовата база на Република България, БАН и съгласно приетите правилници на ИБИР. Следват се принципите и политиките, заложи в Стратегия за развитие на БАН 2019-2030 г., Постановление №2 от 13.02.2019 г. за изменение и допълнение на ППЗРАСРБ и “Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН”.

Докторската програма съответства на съвременното развитие на науката и очакваните резултати са ясно формулирани.

2.1.2.

В ИБИР-БАН има утвърдени практики за обучение и успешната защита на дисертациите на докторантите. Обучението по докторска програма „ФЖЧ“, както и свързаната с тази дейност документация, се води съгласно *ЗРАСРБ* и *ППЗРАСРБ*. Организацията и стандартите за разработване и приемане на учебната документация по докторската програма следват определени процедури, включващи Индивидуален план за обучение, Отчети за дейността на докторанта, както и мнения на научния ръководител за работата на докторанта.

Индивидуалния учебен план се обсъжда на семинар на обучаващата секция и при положително становище се предлага за приемане от Научния съвет на ИБИР.

Отчетите се изготвят от докторанта и се подписват от научния му ръководител. Тримесечни отчети се изготвят само от редовните докторанти и се представят на ръководителя на секцията. Годишните отчети се обсъждат на заседание на Научния съвет. Съгласно годишния отчет, мнението и предложението на научния ръководител, докторантът се атестира с оценка за всяка година. Отчетът и предложената от обучаващата секция оценка се гласуват от Научния съвет на ИБИР-БАН.

При необходимост и след съгласуване с докторанта, научният ръководител може да предложи на секцията промяна в темата на дисертационния труд и актуализация на индивидуалния план. При положително становище относно промени в учебната документация, предложенията за промяна се внасят за приемане от Научния съвет на ИБИР.

Всички докторанти по програмата, от етапа на зачисляване до момента на отчисляване, участват в заседанията/семинарите на обучаващата секция и имат пряка възможност да изкажат мнения и предложения относно провежданото обучение и свързаната с това учебна документация, която се намира в личните досиета на докторантите, които се съхраняват в звено „Човешки ресурси“, както и в текущия архив на Института. Успешно защитените дисертации се съхраняват в архива на Института и са достъпни на интернет страницата на Института. Пряко отговорни за всички дейности по обучението са научният секретар и администрацията на Института, а контролът се осъществява от НС и ОС на учените на ИБИР-БАН, както и от ЦО при БАН.

Ръководството на ИБИР не е изготвило анкетни карти за анонимно проучване мнението на докторантите и потребителите на кадри, въпреки че има документи за установено сътрудничество и искане за работа на обучени специалисти от представители на бизнеса.

2.1.3.

В ИБИР се съблюдават стриктни стандарти за разработване, одобрение, прилагане и съхраняване на учебната документация по докторската програма. Обучението на докторантите в ИБИР-БАН по „Физиология на животните и човека“, се води съгласно нормативните актове и правилници в Република България и БАН с цел те да придобият знания, които да им гарантират кариерно развитие, чрез обучение на европейско ниво. Институтът предлага обучение на докторанти в редовна, задочна и самостоятелна форма. Обучението задава устойчиви цели за усъвършенстване и задълбочаване на знанията, развитие на интелектуалните качества и научно-изследователските умения за изграждане на специалисти, подготвени за провеждане на самостоятелни научни изследвания, иновации и др. Докторантите се обучават по индивидуален учебен план (ИУП), който се разработва за всяка конкретна докторантура, структуриран е по години, като за всяка година се описват предвидените дейности. Резултатите от работата се представят в годишни и тримесечни отчети на докторантите

обсъждат се в обучаващото звено и се утвърждава от НС на ИБИР. В ИУП на докторантите са заложили етапите, дейностите и сроковете за разработване на дисертационния труд; полагане на планираните изпити, в т.ч. на докторантски минимум по специалността по конспект приет от Научния съвет; дейности по обучението на докторанта – посещение на избрани лекции, курсове, семинари, чуждоезиково обучение, обучение за работа със специализирани софтуерни продукти и др.; научноизследователски дейности, свързани с разработване на публикации, участие в конференции и други научни форуми с цел представяне на получените резултати; участие в научноизследователски проекти.

В ИУП на докторантите е заложило обучение *в три образователни модула: Обучение в три модула: Общо специализирано обучение; Общо академично обучение; Индивидуално специализирано обучение.* Според тази система, минималният брой кредити, които всеки докторант е необходимо да събере е **250 за докторанти, зачислени преди 01.01.2019г. и 200 кредита за докторанти зачислени след 01.01.2019г.** За набирането на част от тези кредити докторантът трябва да премине успешно през избрани от него специализирани курсове за колективно обучение Всеки от тях завършва с изпитна форма и издаване на сертификат. Два курса с медико-биологична насоченост (20 кредита/курс), един курс по компютърни умения (25 кредита/курс), един курс по чужд език (25 кредита на курс). Модулът за индивидуално специализирано обучение се базира на индивидуалните програми които научните ръководители съставят ежегодно за всеки от докторантите Оценяването по този модул става посредством полагане на изпит по специалността – (Кандидатски минимум 40 кредита), който включва изпит по конспект по Физиология на животните и човека и събеседване. Оставащите 120 кредита докторантът набира чрез публикуване на научни трудове минимум 80 кредита от поне две публикации и чрез участия в научни форум (минимум 40 кредита, подробно разписани в правилника за дейността на ЦО и АС към БАН. Всеки докторант има свободен достъп до информация възможност за избор и участва в тематично най-подходящите за него научно-образователни мероприятия поради което обикновено натрупва много повече от минимума 250/200 кредити в изпълнението на учебната си програма.

В рамките на учебната мобилност докторантите имат възможност да преминат част от обучението си или краткосрочно да специализират в други университети, в страната, или в чужбина по линия на международните образователни програми. Част от подготовката на докторантите е и участието им в организацията на научни форуми на университетско, национално или международно ниво. Чрез тези изяви те увеличават своя опит, усъвършенстват квалификацията си, разширяват контактите си, което се отразява благоприятно върху защитата на дисертационния им труд.

2.1.4.

Научноизследователската и научно-приложна дейност на ИБИР е организирана на проектен принцип. Поддържат се съществуващи и се развиват нови сътрудничества с български и чуждестранни университети, научни институти и организации, както и с представители на бизнеса. Тези контакти и резултатите от проучвания на развитието на науката и пазара на труда дават база за анализ на потенциалните работни места за реализация на обучаваните кадри. Преминалите обучение по докторантската програма по „Физиология на животните и човека“ и успешно защитили дисертационните си трудове са висококвалифицирани експерти, от които се очаква да развиват професионална кариера като научни работници, преподаватели в научноизследователски или академични центрове у нас и в чужбина, или във високотехнологични компании. Всички 5 докторанти по програмата, успешно защитили ОНС „Доктор“ през отчетния период, са реализирани кадри в системата на БАН и частни компании в областта на репродуктивните

биотехнологии. Получените през периода на докторантура знания са високо ценени от работодателите им (Приложения – благодарствени писма).

2.1.5.

Научноизследователският състав на ИБИР-БАН е отлично запознат с добрите практики по отношение на подготовката по докторска програма „Физиология на животните и човека“, както у нас, така и в чужбина. Обучението е насочено към актуални тематични направления, по които активно работят потенциалните научни ръководители. Научноизследователска дейност се извършва както чрез проекти, така и чрез организацията на многобройни престижни научни мероприятия – организиране и участие в конференции, в научни семинари, изнасяне на лекции от световно известни учени, участия в прояви, организирани от научната общност в България. Съгласно чл. 17 от Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, дейността по признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища се подпомага от Националния център за информация и документация (НАЦИД), който изпълнява функциите на Национален информационен център за академично признаване и мобилност и същевременно е член на Европейските мрежи ENIC/NARIC. След дипломирането си по Докторантската програма кадрите на ИБИР се регистрират в НАЦИД, което е гаранция за постигнати високи професионални компетенции, приравняваща притежателите на степента „доктор“ към международните стандарти.

Научният състав в ИБИР участва в съвместни проекти със СУ, МУ, ТрУ, Костинброд, Институт по Биофизика и Биомедицинско инженерство, с които има съвместни публикации и участия в научни журита.

Специалист от ИБИР (доц. Росен Стефанов) е бил научен ръководител на докторант, зачислен и обучаващ се по специалност «физиология на животните и човека» в института по Невробиология.

ИБИР има сключени договори за съвместна дейност със следните институции: *Болница Токуда, СБАЛОЗ, София, Медицински център “РепроБиоМед”; Център по репродуктивно здраве “Надежда”; Медицински център “Репродуктивно здраве”; Медицински Център „Вяра”; Медицински център „Димитров”; КИРМ; Договор с Частна ветеринарна клиника, София.*

Институтът има договорености за преподавателска и научно-изследователска дейност с: *Институт по животновъдни науки в Костинброд - ССА; Опитна станция по земеделие – Средец - ССА; Ветеринарно-медицински факултет при Тракийски университет, Стара Загора; Агробиологичен факултет, Тракийски университет, Стара Загора; Аграрен университет, Пловдив; Медицински университет /Катедра по биология/, София; Факултет по ветеринарна медицина при Лесотехнически университет, София; Биологически факултет при Софийски университет; Изследователски институт по планинско земеделие и животновъдство, Троян; Селскостопански институт в Шумен; Медицински университет, Пловдив; Медицински университет, Плевен; Институт по рибарство и аквакултури, Пловдив; Договор с Институт по Електроника – БАН.*

В международен план ИБИР-БАН поддържа сътрудничества и колаборации за съвместна научно-изследователска и образователна дейност с водещи европейски и световни висши учебни заведения и научни организации, сред които: *Ludwig-Maximilians-Universität München; Placenta-Labor, University Hospital Jena; School of Biological Sciences, University of Essex; Yale School of Medicine, Yale University; Robinson Research Institute and Adelaide Medical School, The University of Adelaide, Australia; Institute for Medical Immunology, Université Libre de Bruxelles; Research & Development, BioIncept, LLC, Cherry*

Hill, New Jersey; Society for the Investigation of Early Pregnancy (SIEP), New York; Università Cattolica del Sacro Cuore, Rome; The Mina and Everard Goodman Faculty of Life Sciences, Bar-Ilan University, Israel.

2.1.6.

В ИБИР учебната документация по докторската програма се анализира периодично за оценка на нейното състояние, съответствие с националните/европейските образователни стандарти, мнението на обучаваните докторанти и потребностите на пазара на труда. Преценката на състоянието се извършва на различни нива от: научните ръководители на докторантите, ръководителя на обучаващата секция, Научния съвет на ИБИР. Промените в индивидуалните планове се инициират по предложение на самите докторанти и по преценка на съответния научен ръководител и обучаващото звено. Текущото развитие на докторантите се следи чрез тяхното представяне на ежегоден докторантски семинар, на който присъстват учени от Института по специалността на докторантурата, както и ръководството на Института. Освен това ежегодно Научният Съвет на ИБИР-БАН обсъжда и провежда атестацията на докторантите.

Изпълнението на индивидуалния учебен план се контролира от научния ръководител и чрез ежегодна атестация, която се обсъжда и приема от първичното звено и се утвърждава от Научния съвет на института, при което, ако е необходимо, се правят и нужните корекции. Докторантите отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие. Заключителните етапи от обучението на докторантите включват: процедура по предварително обсъждане на дисертационния труд на заседание на първичното звено, разширено със специалисти по научната специалност и публична защита пред петчленно научно жури. Докторантът се отчислява с право на защита при изпълнение на образователната програма с минимум 130 кредита и постигнати съществени научни резултати по темата на дисертацията и се допуска до предзащита при общо 250 кредита.

Резултати от проверката:

2.1.1. Разработването и утвърждаването на документацията за обучение по докторската програма ФЖЧ в ИБИР-БАН се извършва по стандартизирана процедура и съответства на съвременното развитие на науката и очакваните резултати са ясно формулирани.

2.1.2. Досието на всеки Докторант, зачислен по докторска програма „Физиология на животните и човека”, включва набор от документи с разписани цели на програмата, описание на получаваната квалификация и професионалните компетенции, получавани след защитата на дисертацията. Те се съхраняват в звено „Човешки ресурси”, както и в текущия архив на Института. Успешно защитените дисертации се съхраняват в архива на Института и са достъпни на интернет страницата на Института.

2.1.3. Обучението на докторантите се извършва въз основа на индивидуален план, който е разработен съвместно с научния ръководител, като изявен учен в областта и е структуриран по години и задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейности. За всяка от тях се описват предвидените дейности и изследвания и очакваните резултати.

2.1.4. Учените в ИБИР-БАН имат изградени сътрудничества с български и чуждестранни университети, научни институти и организации, както и с представители на бизнеса. Всички 5 докторанти по програмата, успешно защитили ОНС „Доктор“ през отчетния период, са реализирани кадри в системата на БАН и частни компании в областта на репродуктивните биотехнологии. Получените през периода на докторантура знания са високо ценени от работодателите им.

2.1.5. ИБИР използва възможности за мобилност на докторантите на основата на изследователски проекти с външно финансиране, но не използва възможностите за мобилност по програма Еразъм+.

2.1.6. Обучението на докторантите се осъществява спрямо кредитната система и се следи от Центъра за обучение на БАН. Изпълнението на индивидуалния учебен план се контролира непрекъснато от научния ръководител и чрез ежегодна атестация, която се обсъжда и приема от първичното звено и се утвърждава от НС на института, при което, ако е необходимо, се правят и нужните корекции. Докторантите отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие.

През периода на акредитация няма реализирани мобилности по Еразъм+.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите”

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд”

В ИБИР-БАН е изградена система от правила и дейности за стимулиране на мотивацията, креативността, научноизследователската дейност и инициативността на докторантите. Докторантите участват активно в разработката на научните изследвания и изготвянето на индивидуалните учебни планове. Те се включват в проекти, насърчава се участието им в научни форуми и мобилности у нас и в чужбина. Не на последно място, постиженията им са финансово стимулирани.

3.1.1.

В процеса си на обучение докторантите имат достъп до най-съвременна научна инфраструктура. ИБИР разполага с модерни, обезпечени с апаратура лаборатории за клетъчно култивиране, протеомен анализ, *in vitro* оплождане и ембриотрансфер, криобанка, генетични изследвания, 3-D биопринтиране и др. Академичният състав използва съвременни образователни методи и форми: мултимедийни презентации, (дистанционни) семинари, дискусии по новости в научната тематика, решаване на проблемно ориентирани задачи и др. Непрекъснатото повишаване на квалификацията на учените в ИБИР подпомага внедряването в образователния и научноизследователския процес на новаторски практики и актуални научни резултати. Наличието на модерна научна инфраструктура значително улеснява докторантите в тяхната научноизследователска дейност. ИБИР разполага с база от лаборатории, които разполагат със съвременна научна апаратура и до които докторантите имат неограничен достъп. Докторантите имат възможност да посещават интензивни лекционни курсове в областта на докторската програма, проведени от Докторантското училище на БАН, както и от гост-лектори в рамките на международното сътрудничество на института. Представяните лекции са на английски език, което дава възможност на докторантите както да задълбочат знанията си по тематиката, така и да усъвършенстват своите чуждоезикови умения. На докторантите са осигурени индивидуални работни места, обезпечени със съвременни персонални компютри с мрежова свързаност и принтери. Институтът разполага с две зали за провеждане на обучение и семинари, оборудван е с мултимедийни проектори и видеостена.

В ИБИР се осъществява модерно обучение, което е реална предпоставка за високо конкурентна подготовка на докторантите по акредитираната програма. В института се използват съвременни образователни форми и научни постижения при обучението на докторантите.

3.1.2.

Индивидуалният план за обучение на докторантите е съобразен с изследователската специфика на докторантурата и приоритетите за развитие на научната дейност на института. Изготвя се съвместно с ръководителя на докторанта, разглежда се от първичното звено и се утвърждава на НС на ИБИР. Заедно с индивидуалното обучение в научната теория по темата на дисертационния труд, ръководителите подготвят докторантите в редица практически умения, които са неразделна част от добрите практики при изграждането на една изследователска разработка:

1. Методология на научните изследвания, планиране и анализ на експерименталната работа и обработка на получените резултати;
2. Статистически анализ;
3. Литературни източници и реферативни бази данни;
4. Работа с научна документация;
5. Оформяне на научни публикации и доклади;
6. Подготовка на проектни предложения;
7. Работа с научните бази данни Web of Science и SCOPUS.

Редица учени от академичния състав на ИБИР водят специализирани курсове към Центъра за обучение на БАН и по програма Еразъм.

Съгласно стратегията на ЦО към БАН и въведената от 2006 г. кредитна система за образование в докторските програми, всеки докторант е длъжен да завърши най-малко 2 избираеми лекционни специализирани курса в областта на дисертационната тема. За отчетния период докторантите по специалност „Физиология на животните и човека“ са имали възможността да посещават множество такива, организирани по различни програми.

В ИБИР-БАН функционира работеща процедура за ежегодно разглеждане и приемане изпълнението на индивидуалния план на докторантите.

3.1.3.

Докторантите представят публичен отчет на семинар на първичното звено за изпълнение на планираната активност на всеки три месеца (за редовна форма на обучение) и за всяка изминала година (период от 12 месеца) от докторантурата. Дискутират се напредъка и проблемите по темата на дисертацията, анализа на данните, както и актуалността и целесъобразността на приложените методики. Отчетите се подписват от докторанта и ръководителя на докторанта, прилагат към личните папки на докторантите и се съхраняват в техните досиета. Оценката на научния ръководител за извършената дейност от докторанта, заедно с отчета, се представят за приемане на заседание на НС. Редовното отчитане на напредъка на извършената работа осигурява проследяемост на дейността на докторантите и осигурява изпълнението на заложените дейности в индивидуалния план на дисертационния труд.

Заседанията на НС за изслушване на годишните отчети на докторантите са провеждани на: 19.01.2021, протокол 91; на 10.01.2020, протокол 84; на 04.12.2018, протокол 75; на 24.10.2017, протокол 65; на 04.05.2017, протокол 61; на 19.04.2017, протокол 60; на 14.03.2017, протокол 59; на 22.03.2016, протокол 50.

В края на срока на докторантурата, на научен семинар на първичното звено се докладват получените от тях резултати на открит семинар. Съгласно горесцитирания Правилник на ИБИР финалните етапи на процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ включват: Отчисляване с право на защита; Гласуване относно готовност за защита; Защита на дисертационен труд пред Научно жури. Преминаването през етапите на докторантурата се проследява чрез **докторантско досие**, съгласувано и прието с решение на НС на ИБИР.

Дигитална система за поддържане на досиетата на докторантите в ИБИР е в процес на разработване.

Работата на докторантите подлежи на периодична оценка в Института. За докторантите в редовна форма на обучение тази оценка е ежегодна атестация и се прави по специално адаптирана атестационна карта, разработена от Атестационна комисия, назначена със заповед на Директора на ИБИР и утвърдена от НС на ИБИР. Комисията е в състав от трима хабилитирани учени и един наблюдаващ представител на докторантите се назначава ежегодно чрез заповед на директора. Попълнените атестационни карти, с приложен доказателствен материал, се разглеждат от членовете на Комисията, събраните точки от всеки докторант се изчисляват и се провежда класиране. На заседание на НС от 29.10.2019г. е актуализирана атестационната карта за докторанти, като в оценката са добавени 5 критерия за работата им, както и писмено мнение на научния ръководител, изразено в свободен текст. С оценъчна скала от „0“ до „3“ (от „незадоволително“ до „отлично“), точките по тези 5 критерия се вземат под внимание и се добавят в абсолютна стойност към наукометричния резултат на всеки докторант за получаване на комплексна оценка, отразяваща уменията му за организационните му способности. Резултатите от индивидуалните атестации и класирането се оповестяват на докторантите, които получават обратна връзка и цифрово изражение за постиженията си. Работата на докторантите в задочна форма на обучение и на тези на самостоятелна подготовка също подлежи на оценка на 4 години заедно със щатния научен състав на ИБИР и по критериите на утвърдената Базисна Атестационна Карта, приета на заседание на НС.

3.1.4.

Методите за оценяване на постиженията на докторантите са публични, основават се на „Правилник за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБИР-БАН“. Отчетите на докторантите се приемат на НС. Изпитът по специалността е в пряка връзка с тематиката на дисертационния труд и включва въпроси както върху основополагащи знания, така и върху такива отразяващи последните научни достижения в областта. Конспектът се утвърждава от НС. Индивидуалните изпитни програми се съхраняват в звено „Човешки ресурси“. Изпитът има писмена и устна част и се провежда пред комисия, в която са включени минимум трима хабилитирани преподаватели с научна специалност, съответстваща на направлението на дисертационния труд. Поставя се оценка на докторанта по шестобалната система. Изпълнението на заложените дейности в индивидуалния план на докторанта и напредъкът в работата по дисертационния труд се отчитат чрез изготвените от него тримесечни и годишни отчети. Дейностите на докторанта по изпълнението на ИУП се обвързват с академични кредити - 250 кредита, от които 130 кредита за изпълнение на образователната програма. Всички покани за разширени секционни съвети, семинари, предзащити и защити на докторантите се обявяват предварително на сайта на ИБИР. Протоколите от НС, където са обсъждани постиженията на докторантите, също са публично достъпни през страницата на института.

3.1.5.

В ИБИР-БАН няма формирана специална комисия, занимаваща се само и единствено с жалби от докторанти. Докторантите, които считат, че правата им са били неправомерно засегнати в конкретни междуколегиални ситуации, имат право да подадат жалба до Директора на ИБИР-БАН. При постъпване на оплакване се свиква Директорски съвет, на който присъстват ръководството на ИБИР, завеждащ секциите и представители на докторантите, за да се гарантира информираност, прозрачност и спазване на правата им. Съветът взема решение относно възникналия казус, което ако не е удовлетворително за докторанта, той може да подаде молба до Научния Съвет на ИБИР, както и до

Академичния Съвет и Центъра за Обучение към БАН, а след това и до съответна законова инстанция. Същото е разписано в тристранния типов договор.

През отчетния период 2016–2022 г. не са депозирани жалби от докторантите.

Резултати от проверката по критерий 3.

3.1.1. В ИБИР-БАН са осигурени оптимални условия за реализация на докторските програми. Отличната инфраструктура в Института и наличие на съвременна апаратура помага на докторантите да усвояват основни и нови иновативни методи. При обучението им се залагат високи критерии за публикуване на резултатите в реномирани списания с висок импакт фактор и списания в областта с Q1 и участие в конференции и работни срещи с международно участие.

3.1.2. В ИБИР-БАН стриктно се съблюдава изпълнението на индивидуалния план. Отчетите и ежегодната атестация на докторантите от съответния научен съвет към БАН са ефективна форма на контрол и проверка. Атестацията на докторантите се използва за оценяване на постиженията им според нормативните изисквания.

3.1.3. Докторантите периодично докладват пред семинар резултатите от изследователската си работа. ЦО към БАН организира и провежда курсове по чуждоезиково обучение, компютърни умения, както и специализирани докторантски курсове в различни научни направления. Изпитите се провеждат в рамките на Докторантското училище на ЦО при БАН. За всеки положен изпит докторантът получава сертификат, издаден от ЦО.

3.1.4. Методите за оценяване на постиженията на докторантите са публични, спазвайки „Правилник за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБИР-БАН”, и приемайки отчетите на НС, които се публикуват на интернет страницата на Института. Докторантите полагат изпит по специалността в пряка връзка с тематиката на дисертационния труд.

3.1.5. В ИБИР-БАН няма създадена специална комисия за разглеждане на жалби от докторанти. Жалби от докторантите за нарушени права се разглеждат на Директорски съвет, на който присъстват ръководството на ИБИР, завеждащ секциите и представители на докторантите. Съветът взема решение относно възникналия казус, което ако не е удовлетворително за докторанта, той може да подаде молба до Научния Съвет на ИБИР, както и до Академичния Съвет и Центъра за Обучение към БАН, а след това и до съответна законова инстанция.

През отчетния период не са постъпвали жалби от докторанти по програмата “Физиология на животните и човека”.

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии.

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

4.1.1.

Приемът, обучението, отчисляването и защитата на докторантите в ИБИР се извършва на базата на законовите норми и приетите правилници в БАН - Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилник за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет при БАН. През 2015 г. е приет собствен Правилник за изискванията, условията и правилата за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИБИР-

БАН, но след настъпилите промени в ЗРАСРБ той не е актуализиран и от 2019 г. се следва приетия правилник на БАН.

ИБИР прилага нормативните документи, описващи всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта. Организационна дейност се осъществява от първичното звено, Научния съвет, ръководството и администрацията на института. Кандидат-докторантите се явяват на изпит пред комисия от три хабилитирани лица, по конспект одобрен от НС. Кандидатите, положили успешно изпита по специалността и по чужд език, се класират от комисията и докладват на НС, а директорът издава заповед за зачисляване. Научният съвет гласува темата на дисертацията, научния ръководител и индивидуалния план за подготовка, както и всички евентуални промени свързани с обучението на докторантите. Предварителното обсъждане на дисертационния труд се провежда на заседание на първичното звено, пред поне 5 хабилитирани специалисти. При положително становище, дисертационният труд се насочва за публична защита и се предлага на НС състав на научно жури, съгласно приетата нормативна уредба.

На интернет страницата на института са качени законите и правилниците на БАН, свързани с приема и обучението на докторантите и придобиването на ОНС „доктор“, образци на документи, обяви за кандидатдокторантски конкурси по акредитираните специалности с изисквания и срокове, обяви за защиты на докторски дисертации.

4.1.2.

ИБИР осигурява възможности за включване на докторантите в изследователски проекти. Докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ са работили по 3 научни проекти на ФНИ на теми: „Криоконсервация, ин-витро активация и култивиране на овариална тъкан и изолирани фоликули“, „Връзка между KISS1/KISS1R системата и експресията на MMP-9 при рак на гърдата“ и „Експресионен анализ на гени, отговорни за минерализацията на черупката на яйце, с локализация в матката на кокошки“, както и по два проекта по „Програмата за подпомагане на младите учени в БАН“. Една докторантка от ДП е участвала в международен проект „Криобиологични изследвания върху човешки стволови клетки“, съгласно споразумението за научно сътрудничество между БАН и Института по проблемите на криобиологията и криомедицината на Националната академия на науките на Украйна. През периода на акредитация, е извършена съвместна научно-изследователска и приложна дейност, съгласно договор с ин витро АГ Медицински център „Димитров“. Докторантите са включени и в 3 образователни проекти за ученици, финансирани от БАН.

Относителен дял на докторантите, участващи в национални и международни научни проекти – 36.4% (4 докторанти).

4.1.3.

В доклада самооценка е записано, че институтът осигурява възможности за мобилност по международните програми за академичен обмен като Erasmus+, COST и др. Няма данни за реализирани мобилности най-малко за 3 месеца. Част от докторантите идват от медицинската практика и ИБИР им осигурява обучение в ДП за повишаване на квалификацията им.

През периода на акредитация, докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ са се представили на 10 международни научни форума: 15th International Symposium for Immunology of Reproduction (България), 16th International Conference on Preimplantation Genetics (Испания), 5th European Congress of Immunology (Нидерландия), 7th International Mardin Artuklu Scientific Researches Conference (България) и др. със 17 участия и на 10 национални научни форуми, 5 от които са с международно участие. Общият брой участия е 32.

Брой докторанти, провеждали поне 3 месеца изследвания в други ВУ или научни организации – няма.

Брой участия на научни форуми на 1 докторант - 2.9 бр. /докторант.

4.1.4.

В ИБИР е създадена административна система за регистриране на хода на докторантурата – от кандидатстването до защитата. Докторантите имат лични досиета, които се съхраняват в отдел „Човешки ресурси” и съдържат: набор документи за кандидатстване; набор документи за приеман изпит и зачисляване; датите на тримесечните отчети; придобитите кредити; набор документи за ежегодните отчети пред НС на ИБИР; документи за отчисляване, аprobация и защита.

През периода на акредитация, са обучавани 11 докторанти - 3 редовна форма на обучение (27%), 5 задочна (45%) и 3 на самостоятелна подготовка (27%). Новозачислените докторанти са четирима, отчислените с право на защита са трима, а отчислените без право на защита – един. Броят на докторантите, които успешно са защитили докторска дисертация са 5.

Трима от докторантите са продължили своята кариера след успешна защита на дисертационните си трудове в ИБИР – един като главен асистент и двама като специалисти. Четирима докторанти работят като ембриолози в ин витро центрове и др.

Брой докторанти – 11 бр. (3 редовни, 5 задочни и 3 на самостоятелна подготовка)

Брой завършили докторанти – 5 бр. защитили.

Дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 27%

Брой редовни докторанти, продължили академичната кариера след успешна защита – един като главен асистент през периода 2019 – 2020 г.

Резултати от проверката:

4.1.1. ИБИР прилага нормативните документи и правилниците на БАН, в които са разписани всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта. На интернет страницата на института е качена необходимата информация.

4.1.2. ИБИР осигурява възможности за включване на докторантите в изследователски проекти. През периода на акредитация, те са работили по научни и образователни проекти. Съгласно подписани договори, са провели съвместни изследвания с учени от Украйна и ин витро център в България. 36.4% от докторантите са участвали в научни проекти.

4.1.3. Според доклада самооценка, институтът осигурява възможности за мобилност по международни програми. Няма данни за реализирани мобилности най-малко за 3 месеца. Докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ имат 32 участия на 10 международни и 10 национални научни форуми.

4.1.4. В ИБИР е създадена административна система за регистриране хода на докторантурата – от кандидатстването до защитата. Документите на всеки докторант се съхраняват в лично досие в отдел „Човешки ресурси“. През периода на акредитация са обучавани 11 докторанти - 3 редовни, 5 задочни и 3 на самостоятелна подготовка. Трима са продължили академичната си кариера в ИБИР.

Стандарт 5 „Преподавателски състав”

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.”

5.1.1.

В периода на акредитация, в ИБИР са работили 19 хабилитирани учени, 21% от които са с квалификация в областта на ДП „Физиология на животните и човека“. Един от учените с квалификация е преминал успешно конкурс за професор през 2021 г., а останалите трима са доценти. Един от хабилитираните е на втори трудов договор. Нехабилитираните с квалификация са 3 главни асистенти, двама от които са били докторанти през периода. Един от главните асистенти вече не работи в ИБИР.

Хабилитираните преподаватели с компетентност са 3 професори и 12 доценти, от които един на допълнителен трудов договор.

Научните ръководители на трима докторанти от ДП са с квалификация в областта на физиологията на животните и човека, а на седем – с компетентност. Научният ръководител на един докторант работи в СУ.

Периодично в ИБИР се провежда атестация на академичния състав по приета от ОС и НС на института Атестационна карта, съгласно Методическите указания.

Брой на хабилитираните лица на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма – 4 (1 професор и 3 доценти). Един от доцентите е на втори трудов договор.

Брой на нехабилитираните членове на академичния състав с научна и образователна степен „доктор“ на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма – 3 главни асистенти, от които двама са били докторанти през периода. Един от главните асистенти вече не работи в ИБИР.

5.1.2.

ИБИР разполага с академичен състав с висока квалификация и професионален опит, което осигурява продуктивна академична среда за научни изследвания. Броят на публикациите на хабилитираните учени с квалификация в областта на ДП са общо 54, от които 37 (68.5%) са с импакт фактор или импакт ранг. Те публикуват в престижни издания като: *Cryobiology*, *PLoS ONE*, *Journal of Ovarian Research*, *Cell and Tissue Banking*, *International Journal of Molecular Sciences*, *Journal of Enzyme Inhibition and Medicinal Chemistry* и др. Разпределението по квартали (WoS или Scopus) е: Q1 – 9, Q2 – 13, Q3 – 8, Q4 – 5. През периода на акредитация, публикациите са цитирани общо 320 пъти в издания с импакт фактор или импакт ранг. Учените с квалификация са работили по общо 14 научни проекти - 3 международни, 8 национални и 3 вътрешно-институционални.

Съгласно табл. 1 на научно-изследователската дейност, броят на публикациите на хабилитираните учени с компетентност е 194, от които 104 (53.6%) са с импакт фактор или импакт ранг, а броят на цитиранията за периода на акредитация са 1002. Те са участвали в 72 проекти - 13 международни, 47 национални и 12 вътрешно-институционални.

5.1.3.

В ИБИР се прилагат добри практики и изяви по специалността на докторантурата. През периода на акредитация, учените с квалификация по ДП са рецензирали 82 статии и 14 проекти; участвали са с 16 рецензии и становища по процедури за научни степени и академични длъжности и 11 изпитни комисии; изготвили са 30 експертизи в помощ на институции и органи на управление.

Критерий 5.2. Научноизследователска дейност на академичния състав и участие на докторантите в нея.

Таблица 5.2.1. Обобщена информация за публикационната дейност на хабилитираните преподаватели в ДП за периода на акредитация.

Преподаватели, бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.			
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания <u>без</u> импакт фактор или импакт ранг	Общо		На ац ио на лн и	Межд унаро дни	Вът реш но- инс тит уци она лни	Об щ о
Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП физиология - 3	37	17	54	320	8	3	3	14
Хабилитирани преподаватели с компетентност по ДП физиология - 14	104	90	194	1002	47	13	12	72

5.2.2. Обобщена информация за научноизследователската дейност на докторантите в ДП.

Таблица 5.2.2. Научно-изследователска дейност на докторантите в докторската програма за периода на акредитация.

Обучавани докторанти, бр.	Публикации, бр.			Участия в научни проекти, бр.			Участия в научни форуми, бр.		
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания <u>без</u> импакт фактор или импакт ранг	Общо	Нац иона лни	Межд унаро дни	Вътре шно- инсти туцио налн и	На ци он ал ни	М е ж д у н а р о д н и	Вътреш но- институ ционал ни
11	7	17	24	4	1	5	6	26	-

Резултати от проверката:

5.1.1. Хабилитираните учени с квалификация в областта на ДП „Физиология на животните и човека“ са 4 – един професор и трима доценти, един от които е на втори трудов договор. Хабилитираните с компетентност са 15 – 3 професори и 12 доценти, също един на втори трудов договор. Академичният състав е атестира периодично.

5.1.2. ИБИР разполага с академичен състав с висока квалификация и професионален опит, което осигурява продуктивна академична среда за научни изследвания. Броят на публикациите на хабилитираните с квалификация е 54, от които 37 в списания с импакт фактор и/или импакт ранг. Забелязани са за периода 320 цитирания. Участията в проектите са общо 14 - 3 международни, 8 национални и 3 вътрешно-институционални.

5.1.3. В ИБИР се прилагат добри практики и изяви по специалността на докторантурата. Учените с квалификация по ДП са изготвили десетки рецензии на научни статии и проекти, участвали са в научни журита, изготвяли са експертизи и др.

5.2.1. Средният брой публикации на един преподавател на първи ТД с квалификация по докторската програма е 15. Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг, спрямо общия брой е 68,5%, като средният брой е 10.3. Броят цитирания в реферирани научни списания на един преподавател на първи ТД е 107, а средният брой участия в научни проекти – 4,7. Учените и докторантите имат достъп до 9 бази данни с научна информация.

5.2.2. Средният брой публикации на докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ за периода на акредитация е 2,2. Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг, спрямо общия брой е 29%, като средният брой е 0,64. Участията в научни форуми са средно 2,9 на един докторант. Докторантите от ДП са работили по 10 научни и образователни проекти, средно 0,91 на докторант.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите”

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.”

6.1.1.

ИБИР разполага със съвременна материално-техническа база и информационно осигуряване за провеждане на научни изследвания. Има 11 оборудвани научно-експериментални лаборатории с обща площ 368,92 кв.м., вивариум и криобанка за съхранение на клетки и тъкани. Средната лабораторна площ на един преподавател е над 21.7 кв.м. В сградата има и 2 лекционни и семинарни зали.

Лабораториите на института са „Протеомен анализ“, „Клетъчни култури, физичен и химичен анализ“, „In vitro оплождане и ембриотрансфер“, „Конфокална и светлинна микроскопия“, лаборатория по геномни технологии, „Клетъчни култури и 3D модели“, хистологична лаборатория, лаборатория по репродуктивни биотехнологии и криобиология на гаметите и лаборатории за клетъчно култивиране.

Приоритет на ИБИР е осъвременяването на материално-техническата база, което се осъществява чрез проектно финансиране по европейски и национални програми. Докторантите имат възможност да използват и базата на научните институции и медицински центрове, с които ИБИР има договори за сътрудничество.

Докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ разполагат с работно място, компютър и връзка с интернет. Осигурени са достатъчно библиотечни места и достъп по бази данни с научна информация.

6.1.2.

Докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ могат да работят в лабораториите на института, чието оборудване позволява клетъчно култивиране, дългосрочно клетъчно съхранение, дългосрочно съхранение и анализ на тъканни биопсии, клетъчен анализ, протеомен анализ, генетичен анализ, физичен, химичен и микроскопски анализ, in vitro оплождане и ембриотрансфер и др. Научната апаратура включва: флуоцитометър, апарати за полимеразна верижна реакция, компютърен спермоанализатор, система за двупараметрова електрофореза и апарат за електрофореза, станция от скенери и

софтуер към тях, система за high performance течна хроматография, спектрофотометър за отчитане на флуоресценция, луминисценция и абсорбция, инвертни и флуоресцентни микроскопи, конфокален микроскоп, спектрофотометър, термоблок, микродисектор, микроманипулатор, биохимичен анализатор, система за транскриптомни и геномни анализи на единични клетки, контролер с микрофлуиден чип за капсулиране на клетки, секвенатор, биопринтер, автоклав, бидестилатор GFL, ламинарни боксове и CO₂ инкубатори, инкубатор с тройна газова смес, термостати тип „водна баня“, хладилници 4°C, фризерни -20°C, -80°C и -150°C, програмни замразители (Minicool) и др.

Вивариумът към ИБИР-БАН осигурява на докторантите експерименталната работа с животински модели. В криобанката се съхраняват дълбоко замразени биологични проби от хора и животни – гамети и ембриони, стволни клетки, овариална тъкан и др.

6.1.3.

Библиотеката на ИБИР има богат фонд научна литература от 11 536 тома, който се обновява чрез закупуване, книгообмен, абонамент и дарения. Броят научни списания, имащи отношение към докторската програма, които институцията притежава или за които има електронен абонамент са 20. Библиотеката е филиал на Централната библиотека на БАН, чрез която се осъществява връзка с останалите филиали и се предоставя достъп до много електронни ресурси. Според задължителната таблица 3, базите от данни с научна информация, имащи отношение към докторската програма са девет. Те са осигурени чрез МОН, по абонамент на ЦБ на БАН или са на свободен достъп: Scopus и ScienceDirect, Web of Science, EBSCO host, JSTOR, eLIBRARY.RU, Bulgarian Portal for Open Science и др. Всички докторанти на ИБИР разполагат с индивидуални компютри, свързани в институтската интернет мрежа, чрез която достъпват до научните база данни.

6.1.4.

ИБИР насърчава научноизследователската дейност на докторантите, представянето на техните резултати на научни форуми и публикуването им. Съгласно приетата кредитна система, от докторантите се изисква да съберат минимален брой кредити от различни дейности, като голяма част от тях са за участия в научни форуми и публикации.

Докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ са публикували през периода на акредитация общо 24 научни статии, 17% от които в чуждестранни издания и 83% в български списания и сборници от конференции. Публикациите в списания с импакт фактор или импакт ранг са 7 - четири в *Доклади на БАН* и по една в *Acta Medica Bulgarica*, *Polish Journal of Veterinary Sciences* и *Veterinarski arhiv*.

Резултати от проверката:

6.1.1. ИБИР разполага с необходимия капацитет от оборудвани лаборатории, зали, библиотечни места, а така също вивариум и криобанка създаващи академичен комфорт за работа на докторантите. Средната лабораторна площ на един преподавател е 21.7 кв.м.

6.1.2. На докторантите от ДП „Физиология на животните и човека“ е осигурена съвременна научна апаратура за провеждане на експерименталната част от дисертациите, лицензиран вивариум за работа с животински модели и криобанка за съхранение на биологичен материал.

6.1.3. На разположение на докторантите е научната литература в библиотеката на ИБИР, както и 20 списания в областта на ДП. Те разполагат с индивидуални компютри, интернет връзка и достъп до 9 бази данни с научна информация – с национален абонамент, по абонамент на ЦБ на БАН и на свободен достъп.

6.1.4. ИБИР насърчава научноизследователската дейност на докторантите, представянето на техните резултати на научни форуми и публикуването им. През периода на

акредитация, докторантите от ДП са публикували 24 статии, от които 7 в списания с импакт фактор или импакт ранг.

Стандарт 7 „Управление на информацията”

Критерий 7.1. „Научната организация има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.”

В ИБИР има изградена организация за управление на информацията, която се изразява в събиране, съхранение, актуализиране и анализиране на данните за обучението на докторантите и професионалното им развитие след защитата. В личните досиета на докторантите се събира цялата административна информация - заповеди, учебни планове, изпитни протоколи, протоколи от заседания, свързани с различни процедури в процеса на обучение, доклади и др. Те се съхраняват в отдел „Човешки ресурси”, а състоянието на учебната документация се контролира от научния секретар. Научният съвет има важна роля в процеса на осъществяване на процедурите, свързани с докторантурата. Той обсъжда и гласува конспектите за кандидатдокторантските изпити и изпита за кандидатския минимум, темата, научния ръководител, индивидуалния учебен план и годишните отчети на докторантите; одобрява процедурите за удължаване на срока, отчисляване и защита; утвърждава състава на научното жури.

Развитието и успеваемостта на докторантите се следи от научния ръководител, от ръководителя на обучаващото звено и от ръководството на института. Докторантите обсъждат възникнали проблеми с научния ръководител и учени от института. Те участват в заседанията на секцията, в която са зачислени и могат да изкажат мнения и предложения относно обучението. На проведената среща с ЕГ стана ясно, че има разработена анкетна карта за удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение, но досега проучване не е провеждано.

ИБИР следва Стратегията за развитието на Българска академия на науките за периода 2018-2030 и се стреми да осигурява съвременна материално-техническа база, необходима за качествено обучение на докторантите. Към доклада самооценка са приложени благодарствени писма от докторанти и писма от работодатели, в които се оценява високо придобитите умения и натрупани знания на докторантите. Част от защитилите докторанти продължават своята кариера в ИБИР, а други - в медицински и ветеринарно медицински центрове.

7.1.2.

Ефективността и качеството на обучението на докторантите се обсъжда на Общите събрания на института. Научният секретар изготвя отчети, които съдържат данни за броя на зачислените и защитили докторанти, техните постижения - участия в проекти, конференции и публикации. Годишните отчети се публикуват на интернет страницата на ИБИР.

Резултати от проверката:

7.1.1. В ИБИР има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучение на докторантите и тяхната реализация. Административната документация се съхранява в отдел „Човешки ресурси“, а състоянието ѝ се следи от научния секретар. Не са провеждани анкети сред докторантите, но има благодарствени писма от тях и удовлетворение от работодатели.

7.1.2. Ефективността и качеството на обучението на докторантите се обсъжда на Общите събрания на института. Годишните отчети се публикуват на интернет страницата на ИБИР.

Стандарт 8. „Информация за обществеността”

Критерий 8.1. Научната организация публикува информация за:

- **приети документи и учебна документация на докторската програма;**
- **решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав;**
- **решения от академични и факултетни съвети;**
- **проведени университетски форуми с участието на докторанти.**

ИБИР осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма – данни за научните прояви (семинари, лекции, клубове по интереси, практики, проведени форуми) на обучаващото звено ИБИР. Информацията, касаеща възможностите и постиженията от изследванията в областта на докторската програма по всички специалности в ИБИР, са качени на официалния сайт на Института (<http://ibir.bas.bg/>), където се виждат всички нормативни документи, на основата на които се осъществява това обучение. Критерият отразява публикуваната от ИБИР-БАН информация относно:

- приети документи и учебна документация на докторската програма;
- решения от НС;
- проведени форуми с участието на докторанти.

8.1.1.

На страницата на БАН се анонсира информация, свързана с обучението по докторската програма, която включва:

- обявени места за мобилност по международни програми за академичен обмен за текущата учебна година;
- предстоящи национални и международни форуми, обучителни и научни семинари, публични лекции, интензивни курсове;
- конкурсни сесии за научни проекти, стипендиантски програми.

Публикува се и информация за награди и постижения.

Информацията се изпраща и по електронната поща до всички докторанти и останалите служители на Института.

8.1.2.

В БАН има отдел за международно сътрудничество, чрез който се осъществява мобилност на студенти по програмата Еразъм+. В подкрепа на младите учени и тяхното кариерно развитие е европейската мрежа за мобилност EURAXESS. Чрез нея се предоставя информация относно условията на труд в Европа, права на интелектуална собственост, признаване на дипломи, както и относно връзка с контактните лица в съответните държави от Европа. Освен наличната информация в интернет пространството, информация за възможностите се изпраща и по е-мейл, а докторантите получават помощ от съответните координатори на програмите. ИБИР-БАН е подпомаган в тази дейност от отдел „Международно сътрудничество“ на БАН <http://www.bas.bg/международна-дейност>.

Мобилността на докторантите в ИБИР е свързана и с техни участия в различни школи и представяния на Международни и Национални научни форуми, което се осъществява чрез проекти по програми за финансиране на млади учени или осигуряване на средства от проекти на техните научни ръководители.

8.1.3.

Резултатите от научната дейност в ИБИР-БАН се представят и се обсъждат на национални и международни конференции у нас и в чужбина. Всички докторанти се включват чрез финансиране не само от проекти, но и благодарение на целевата годишна докторантска издръжка. В периода 2016-2022 ИБИР има **151 участия в международни и 159 участия в национални конференции с международно участие**. Насърчава се представянето на резултатите от изследователската дейност в издания, индексирани и реферирани в световните бази от данни – Web of Science и Scopus. Учените и докторантите на ИБИР поддържат профили в световните научни мрежи: ResearchGate, Google Scholar, SCOPUS и др.

Резултати от проверката по критерий 8:

8.1.1. Информация за докторските програми, по които ИБИР-БАН провежда обучение на докторанти, е публикувана на интернет-страницата на института. Редовно се обявяват конкурсите за прием и е осигурен достъп през интернет до нормативната уредба за обучение.

8.1.2. Мобилности на докторантите е осъществена главно на основата на съвместни проекти с чуждестранни научни. Не е реализирана мобилност по програмата Еразъм+.

8.1.3. В периода 2016-2022 ИБИР има **151 участия в международни и 159 участия в национални конференции с международно участие**.

9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

9.1 Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторантските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

В ИБИР-БАН се извършва непрекъснато мониториране и актуализиране на учебните програми, в това число и по специалност „Физиология на животните и човека”, като това осигурява висока адаптивност и добри възможности за професионална реализация на докторантите. Всички промени са съобразени с новостите в областта и действащите нормативни изисквания. Предложените тематика са съвременни, перспективни и привлекателни за кандидат-докторантите.

9.1.1.

Учебните програми по специалност „Физиология на животните и човека” в ИБИР–БАН регулярно се анализират и осъвременяват, за да отговорят на динамичните промени в областта на науката, трудовия пазар и нуждите на докторантите. За целта през последните пет години са разработени нови съвременни направления в областта на физиологията (развиват се актуални проблематика, като стволови клетки, асистиран репродуктивни техники и др.), мониторира се дейността на докторантите и се правят регулярни проучвания за нуждите на трудовия пазар и реализацията на защитилите PhD.

Текущият мониторинг и анализ на докторските програми се извършва от НС (Научния съвет), ОС (Общото събрание), ЦО (центъра за обучение) и АК (Академичен съвет), като се съблюдават новите стандарти на НАОА. Докторантите имат възможност свободно да изразяват своите мнения, очаквания и препоръки към обучението както в дискусии с научния си ръководител, така и с членовете на НС при ежегодните си атестации.

Индивидуалните учебни планове се изготвят от докторантите и научните им ръководители и се обсъждат и утвърждават от НС в съответствие с ППЗРАСРБ и Правилника за дейността на центъра за обучение и академичния съвет при БАН. Правилник за Дейността на Центъра за Обучение (ЦО) (bas.bg) Те се адаптират към проблематиката на конкретния докторантски проект. При необходимост се актуализира

темата на научното изследване и се предлагат корекции в изпълнението на програмата, като промените се утвърждават на НС. Докторантските проекти се подбират много внимателно, като се съблюдава те да са оригинални, да бъдат с изпълними цели и да имат безспорни теоретични и приложни приноси.

Съгласно чл. 14. (1) ПНЗ обучението на докторантите включва следните дейности:

1. научноизследователска дейност;
2. посещение и участие в работата на курсове, семинари;
3. преподавателска и/или експертна дейност, участие в научни форуми (национални и/или международни);
4. изпити за докторски минимум;
5. защита на докторска дисертация.

9.1.2.

Качественото обучение в ИБИР се реализира благодарение на непрестанното повишаване на квалификацията на работещите в института; осигурен достъп до базата данни с научна литература; непрекъснато осъвременяване на апаратурата, като към момента ИБИР-БАН разполага с добре оборудвани и високотехнологични лаборатории и обучен персонал; осъществяване на качествен подбор на докторанти съгласно ППЗРАСРБ; осигуряване на експертна, материална и финансова подкрепа на докторантите, за да реализират научноизследователската си дейност; насърчаване участието на докторантите в проектна дейност. Обучението на докторантите се организира от Центъра за обучение на БАН и постоянните научни звена на БАН, като резултатите се оценяват по кредитна система. Докторантите се отчитат на тримесечни и годишни отчети и ежегодно се атестират в съответствие с разпоредбите заложи в ПЗРАСРБ и изискванията на Центъра за обучение при БАН и по разпореждане на ОС при БАН. ИБИР-БАН поддържа тесни контакти както на международно, така и на национално ниво с изследователски институции, университети и частни компании, които са потенциални потребители на обучавани в Института докторанти.

Научният състав на ИБИР работи в посока стимулиране на предложения от самите докторанти, както и от потенциални работодатели. Заинтересовани лекари или биолози от клиниките за Асистирана репродукция са колаборатори в работните проекти на колективите от ИБИР и те могат пряко да въздействат върху развитието на научните тематики. Докторантите, като част от състава на работните колективи, са активно включени в изработването на проектите и придобиват методична и теоретична подготовка, която може да послужи за последващо кариерно развитие в клиничната практика или диагностика. Полагат се значителни усилия за успешно привличане на докторанти всяка година. Академичната кариера на защитилите докторанти е доказателство за добрата им професионална подготовка. Доказателство за актуалността и ефективността на предоставеното обучение е и успешната реализация на трудовия пазар на всички защитили докторанти по специалност „Физиология на животните и човека”, както и положителната оценка от тях и техните настоящи работодатели.

Резултати от проверката по критерий 9:

9.1.1. Текущият мониторинг и анализ на докторските програми се извършва от НС (Научния съвет), ОС (Общото събрание), ЦО (центъра за обучение) и АК (Академичен съвет), като се съблюдават новите стандарти на НАОА. Докторантите имат възможност свободно да изразяват своите мнения, очаквания и препоръки към обучението както в дискусии с научния си ръководител, така и с членовете на НС при ежегодните си атестации.

9.1.2. Работата на учените в Института е свързана с международни сътрудничества, както и с колаборации с потенциални работодатели (центрове за асистирана репродукция, аналитични лаборатории и др.). Създадени са процедури за развитие и атестация на

академичния състав, с цел повишаване на тяхната квалификация. Докторантите се стимулират да участват в текущи проекти и да изготвят собствени проектни предложения и да планират научните изследвания във връзка с докторантурата.
Докторските програми в ИБИР, включително и тази по „Физиология на животните и човека” периодично се акредитират от НАОА.

10. Циклично външно осигуряване на качеството

Основната форма на външно осигуряване на качеството е провежданата акредитация от НАОА.

10.1 ВУ и Научната организация осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

Основната форма на външно осигуряване на качеството са цикличните планови процедури по програмна акредитация и след-акредитационно наблюдение и контрол на НАОА. Прилагат се и други формални и неформални процедури за външна оценка на учебната документация и на образователния процес – отчитане на мнението на работодатели и потребители на кадри, мобилност на докторанти и преподаватели от други университети, системата на МОН за оценка на качеството на научноизследователската дейност и др. Обратната връзка от работодатели дава възможност за своевременно предприемане на конкретни мерки и действия с цел усъвършенстване на практическата подготовка на обучаваните с цел подобряване на перспективите за успешна професионална реализация.

Всички институти в Академията преминават през ежегодна външна оценка от МОН, осъществявана по “Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд "Научни изследвания" (обн., ДВ, бр. 72 от 18.09.2015 г.). Основна цел е формиране на ефективна и ефикасна национална политика в областта на научните изследвания, насочена към постигането на високи конкурентни научноизследователски резултати и развитието на българските научни организации като равностойни партньори на водещи научни организации в Европейския съюз (ЕС) и в световен мащаб.

Последната акредитация на докторска програма по ФЖЧ в ИБИР-БАН е за срок от 6 години, с оценка 9,34 и е гласувана на заседание на Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика на НАОА от 14.03.2016г. с една препоръка, а именно:

1. Да се стимулира публикуването на резултатите на докторантите в реферирани и индексирани научни списания. Срок: постоянен

За периода на акредитация докторантите в ДП „Физиология на животните и човека“ са публикували 24 научни статии, 17% от които в чуждестранни издания и 83% в български списания и сборници от конференции. Публикациите в списания с импакт фактор или импакт ранг са 7 (29%) - четири в Доклади на БАН и по една в *Acta Medica Bulgarica*, *Polish Journal of Veterinary Sciences* и *Veterinarski arhiv*.

През периода докторантите по специалността имат 32 участия с доклади и постери на научни форуми, от които 10 международни и 10 национални.

Препоръката е приета за изпълнена.

V. SWOT АНАЛИЗ

	<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<i>Фактори на вътрешната среда</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. В ИБИР разработена и действа цялостна система за управление на качеството. 2. В ИБИР има създадена организация за разработване, одобряване и прилагане на учебната документацията по ДП. ДП е разработена в съответствие със съвременните постижения на научната област. 3. ДП е осигурена с квалифициран по специалността на докторантурата състав на ОТД през акредитационния период. 4. Материално-техническата и информационна база напълно обезпечава успешната работа по докторантурата и предоставя условия за участие на докторантите в проекти и научни форуми. 5. В ИБИР има изградена организация за управление и разпространение на информацията, свързана с обучението по ДП. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. През оценявания период не е провеждан вътрешен одит за оценка на дейностите по ДП „Физиология на животните и човека“; 2. Не е осъществявано анкетно проучване на докторантите, и потребители на кадри. 3. Не е осъществявана мобилност по научни програми.
<i>Фактори на външната среда</i>	<i>Възможности</i>	<i>Заплахи</i>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Запазване и разширяване на партньорски контакти с международни институции, работещи по сходна тематика, което подпомага натрупване на изследователски опит от докторантите 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатъчно ясно структурирана държавна политика за стимулиране на младите учени за научна кариера в областта на природните науки чрез адекватно възнаграждение на труда им.

Въз основа на направените констатации ПКПНМИ предлага на Акредитационния съвет да даде право на Институт по биология и имунология на размножаването при Българска Академия на Науките да провежда обучение по докторска програма „Физиология на животните и човека“ от професионално направление 4.3 Биологични науки.

VI. ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се осъществи и документира провеждане на вътрешно одитиране на докторската програма.

Срок: Постоянен.

2. Да се създадат условия докторантите да използват възможностите за мобилност в национални и международни програми, включително Еразъм+.

Срок: Постоянен.

Председател на ПКПНМИ:.....
/проф. д-р Мариела Оджакова/